

**การบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุตามหลักภavana 4
ของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี**
**Elderly Public Health Administration according to Bhavana
IV of Khaosheejun municipal, Chonburi province**

สาคร เหลืองอ่อน¹
Sakorn Luengon¹

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรีจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี การศึกษาวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จากแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี จำนวนทั้งสิ้น 9,457 คน ซึ่งใช้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง 384 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับความคิดเห็นของประชาชนได้ ดังนี้ ด้านปัญญากาวนา มีค่าเฉลี่ย รองลงมา คือ ด้านกายภาวนา และที่อยู่ในระดับต่ำสุดคือ ด้านจิตภาวนา

¹นักศึกษาลัทธิสุทธศาสตร์พุทธศาสนศึกษาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Master Student of Public Administration Program, Mahachulalongkornrajavidyalaya University University, Thailand;
e-mail : Sakorn2012@hotmail.com

2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, รายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ, ระดับการศึกษา, รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธในองค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุมีความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธในองค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการนำการบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี

ปัญหาและอุปสรรคด้านกายภาพ คือ ความเคยชินในการรับประทานอาหารทำให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมยากมากที่สุด ผู้สูงอายุไม่เห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย สถานะที่ยากจนจึงไม่สามารถเลือกสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับตนเองได้ ด้านศีลภาวนา คือผู้สูงอายุบางคนมีภาระที่ต้องเลี้ยงดูลูกหลานจึงไม่มีเวลาในการร่วมกิจกรรม ด้วยร่างกายที่เสื่อมถอยจึงไม่สะดวกเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมในบางกิจกรรมได้ผู้สูงอายุบางคนรักสันโดษไม่ต้องการร่วมกิจกรรมในสังคม ด้านจิตภาวนา คือ ด้วยภาระหน้าที่การงานของคนในครอบครัวทำให้มีเวลาว่างไม่ตรงกัน ผู้สูงอายุมีความรู้สึกว่าตนเองด้อยคุณค่าในสังคม ผู้สูงอายุมีความกังวลว่าจะเป็นภาระต่อผู้อื่นอยู่เสมอ ปัญญาภาวนา คือ ผู้สูงอายุปฏิเสธการเรียนรู้เทคโนโลยีทางการสื่อสารยุคปัจจุบันมากที่สุด บางครั้งการเสนอความคิดต่าง ๆ ไปก็ไม่ได้รับการยอมรับเท่าใดนักความรู้ดั้งเดิมที่มีบางครั้งไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคมปัจจุบันได้

ข้อเสนอแนะ ด้านกายภาพ คือ สร้างวัฒนธรรมการรับประทานอาหารโดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเดิมมาประยุกต์ใช้ สร้างกลุ่มผู้สูงอายุในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย การจัดสวัสดิการด้านสาธารณสุขเชิงรุกเพื่อเข้าถึงตัวผู้สูงอายุมากขึ้น ด้านศีลภาวนา คือ ส่งเสริมกิจกรรมการปฏิบัติธรรมในแต่ละสัปดาห์ ส่งเสริมภาวะผู้นำในการอยู่ร่วมในสังคม ด้วยการยอมรับและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนทัศนคติในแง่บวกในการดำรงชีวิต ด้านจิตภาวนา คือ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมวันครอบครัว เพื่อสร้างความรักความผูกพันระหว่างสมาชิกในครอบครัว ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเอาใจใส่ดูแลผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิด การให้ความรู้เกี่ยวกับหลักพุทธธรรมต่างเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข ด้านปัญญาภาวนา คือ การให้ความรู้เกี่ยวกับการเข้าถึงเทคโนโลยีทางการสื่อสาร และคุณประโยชน์ที่ได้รับในการอำนวยความสะดวกในการสื่อสารกลุ่มผู้สูงอายุด้วยกัน หรือบุตรหลาน ส่งเสริมกิจกรรมในการสร้างขวัญกำลังใจ และความเชื่อมั่นในตนเองของผู้สูงอายุต่อความรู้ ความสามารถที่ผู้สูงอายุมีอยู่ในการสร้างคุณประโยชน์ต่อสังคม สร้างความมีส่วนร่วมในการจัดเก็บองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ (Keywords) : ผู้สูงอายุ, การบริหารงานสาธารณสุข, ตามหลักภาวนา 4

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the elderly public health administration according to Bhavana IV of Khaosheejun municipal, Chonburi province, 2) to compare the opinions of people toward the elderly public health administration according to Bhavana IV of Khaosheejun municipal, Chonburi province and 3) to study the problems, obstacles and suggestions of the elderly public health administration according to Bhavana IV of Khaosheejun municipal, Chonburi province. This research was a mixed methods research of the qualitative and quantitative researches. The quantitative research was conducted by studying the samples of 384 respondents which selected by stratified random sampling of 9,457 persons who were people in Khaosheejun sub-district municipal, Chonburi province. The sample size derived from the Taro Yamane's formula. The tool used for data collection was 5 levels rating scale questionnaire. Statistics used to analyze data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One Way Analysis of Variance and Least Significant Different: LSD. The quantitative research was conducted by In-depth interviewing the 7 key informants who were selected by purposive sampling. Data analyzing was used Content Analysis Technique. The research findings were as follows:

1) The elderly public health administration according to Bhavana IV of Khaosheejun municipal, Chonburi province in overall was at medium level and ranked from the highest mean to the lowest mean was Pannabhavan, Silabhavana, Kayabhavana and Cittabhavana.

2) The comparison of people toward the elderly public health administration according to Bhavana IV of Khaosheejun municipal, Chonburi province separated by personal factor including gender age educational level and income per month found that the samples who were different of gender educational level and income per month were not different opinions and then the samples who were different of age were different opinions at 0.05.

3) The problems and obstacles of the elderly public health administration according to Bhavana IV of Khaosheejun municipal, Chonburi province were Kayabhavana aspect: the eating of seniors was unsanitary and seniors not interested in fitness, Silabhavana aspect: the seniors don't have free time to do activities together, Cittabhavana aspect: Seniors have the feeling that they have not value in society and Pannabhavana aspect: the seniors not have the opportunity to learn

the information communication technology. The suggestions were Kayabhavana aspect: should promote the healthy eating and fitness, Silabhavana aspect: should have the activities for seniors do together, Cittabhavana aspect: should promote the activities in the family and Pannabhavana aspect: should training about the information communication technology for seniors to applicate in living

Keywords : Elderly, Public Health Administration, Bhavana IV

บทนำ (Introduction)

ประชากรในประเทศไทยมีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นอย่างสังเกตเห็นได้ชัด ไม่ว่าจะในครอบครัว ชุมชน หรือตามสถานที่สาธารณะ เราจะเห็นและรู้สึกได้ว่ามีผู้สูงอายุอยู่มาก ยืนยันด้วยสถิติข้อมูลประชากร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่ “สังคมสูงวัย” มาตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. 2548 ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนสูงขึ้นถึงร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมดยิ่งไปกว่านั้น การฉายภาพประชากรไทยต่อไปในอนาคตยังแสดงให้เห็นว่าสัดส่วนของประชากรสูงอายุจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในอีกไม่เกิน 10 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะกลายเป็น “สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์” เมื่อประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด (Prasartkun, 2013 : 4) ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติ เพราะเป็นผู้เพียบพร้อมไปด้วยความรู้ ประสบการณ์ คุณวุฒิ และภูมิปัญญาไทย การทำให้ผู้สูงอายุอยู่อย่างมีความสุข หมายความว่าผู้สูงอายุต้องมีความสุขภาพดี ทั้งร่างกายและจิตใจ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี ได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่าจากครอบครัวและสังคม

ผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรีก็มีปัญหาเช่นเดียวกัน โดยมีจำนวนผู้สูงอายุถึงกว่า 300 คนของประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ทั้งหมด แม้จะมีนโยบายด้านสาธารณสุขในการส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมด้านสุขภาพของประชาชน ให้บริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานเพื่อเป็นการคัดกรองการเจ็บป่วยของประชาชนเบื้องต้น เน้นการป้องกันโรค และการดูแลสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนเขตเมือง (อสม.) ดำเนินงานในการดูแลสุขภาพของชุมชน และได้ให้ความสำคัญต่อผู้สูงอายุโดยจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุเพื่อดำเนินกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพให้ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์อยู่เสมอ มีวัตถุประสงค์เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งทางกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

จากความเป็นมาและการตระหนักรู้ถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึง การบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุตามหลักภavana 4 ของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรีเพื่อให้เกิดการพัฒนาการในรูปแบบที่เป็นคุณบทของ ภาวิตกาย ภาวิตศีล ภาวิตจิต ภาวิตปัญญา เป็นแนวทางในการพัฒนาทั้งกายและจิตใจของผู้สูงอายุ โดยผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมสุขภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุตามหลักภานา 4 ของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุตามหลักภานา 4 ของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรีจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุตามหลักภานา 4 ของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method) กล่าว คือ การใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการตอบแบบสอบถามของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีขอบเขตดังต่อไปนี้ คือ

ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุตามหลักภานา 4 ของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี ดังนี้ (1) ขอบเขตด้านการบริหารงานสาธารณสุขในเทศบาลตำบลเกี่ยวกับผู้สูงอายุด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม (2) ขอบเขตด้านหลักพุทธธรรม ใช้หลัก “ภานา 4” ได้แก่ ภาวิตกาย ภาวิตศีล ภาวิตจิต ภาวิตปัญญา 2. ขอบเขตด้านตัวแปร (1) ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ (2) ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุตามหลักภานา 4 ของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี 4 ประการ คือ ภาวิตกาย ภาวิตศีล ภาวิตจิต ภาวิตปัญญา.3. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญและประชากรที่ใช้ในการศึกษา(1) เชิงคุณภาพประกอบด้วย การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดรวม 8 คน (2) เชิงปริมาณจากจำนวนประชากรที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี 9,457 คน

รูปแบบการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

- 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตการปกครองของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรีมีจำนวนทั้งสิ้นจำนวน 9,457 คน
- 2) กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในการปกครองของของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ เป็นแบบ Check List ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ด้วยหลักภวณา 4 ทั้ง 4 ด้านๆ ละ 6 ข้อ รวม 24 ข้อ ได้แก่ 1) การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านกาย 2) การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านศีล 3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านจิตใจ 4) การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านปัญญา

2. แบบสัมภาษณ์ สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อนำมาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนาการบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุตามหลักภวณา 4 ของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติอนุมาน (Inervention Statistic) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุตามหลักภวณา 4 ของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือการทดสอบค่าที (t-Test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่มและการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One –way ANOWA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สองกลุ่มขึ้นไปเมื่อพบที่มีความแตกต่างของตัวการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Deference: LSD)

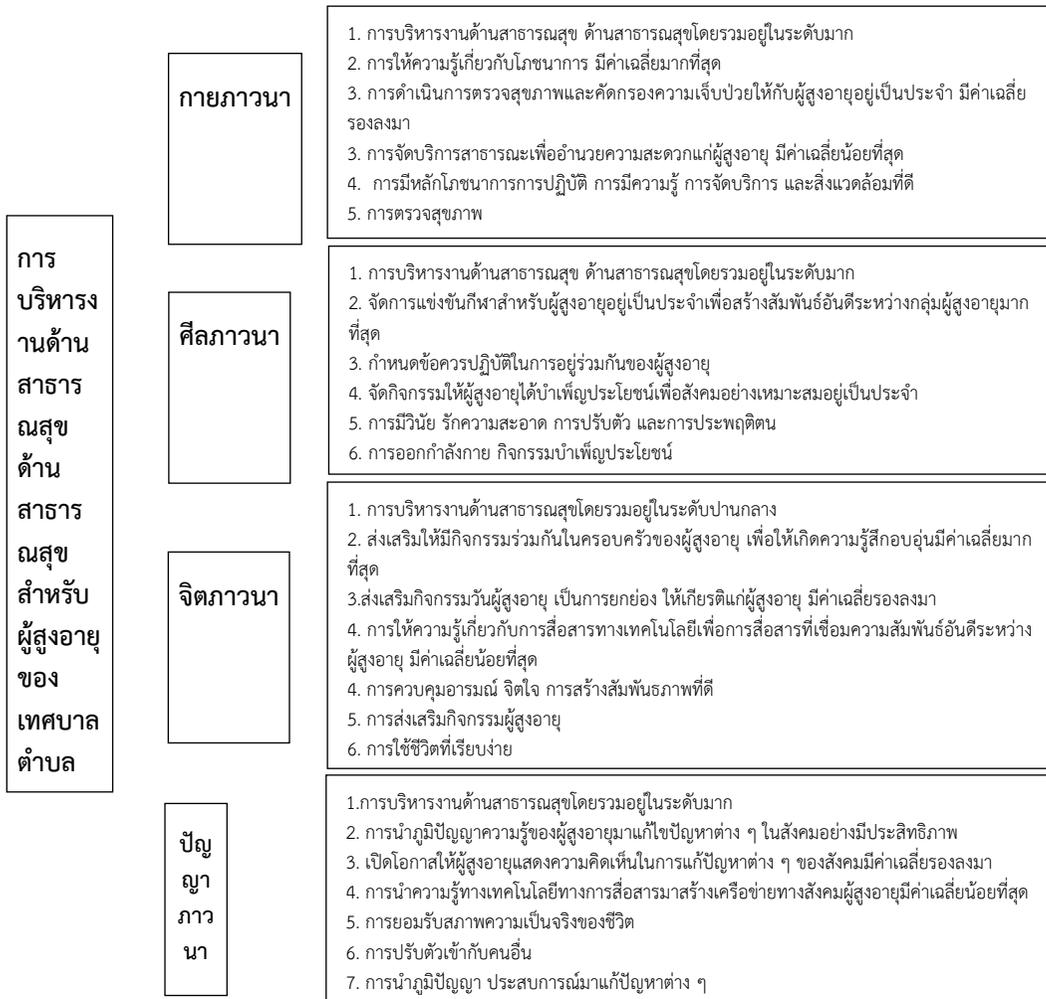
ผลการวิจัย (Research Results)

การบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับความคิดเห็นของประชาชนได้ ดังนี้ ด้านปัญหาภวณา มีค่าเฉลี่ย รองลงมา คือ ด้านกายภวณา และที่อยู่ในระดับต่ำสุดคือ ด้านจิตภวณา

เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, รายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ, ระดับการศึกษา, รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธในองค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุมีความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามแนวพุทธในองค์การบริหารส่วนตำบลเพ จังหวัดระยอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการนำการบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี ปัญหาและอุปสรรคด้านกายภาพ คือ ความเคยชินในการรับประทานอาหารทำให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมยากมากที่สุด ผู้สูงอายุไม่เห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย สถานะที่ยากจนจึงไม่สามารถเลือกสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับตนเองได้ ด้านจิตวิทยา คือผู้สูงอายุบางคนมีภาระที่ต้องเลี้ยงดูลูกหลานจึงไม่มีเวลาในการร่วมกิจกรรม ด้วยร่างกายที่เสื่อมถอยจึงไม่สะดวกเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมในบางกิจกรรมได้ ผู้สูงอายุบางคนรักสันโดษไม่ต้องการร่วมกิจกรรมในสังคม ด้านจิตวิทยา คือ ด้วยภาระหน้าที่การงานของคนในครอบครัวทำให้มีเวลาว่างไม่ตรงกัน ผู้สูงอายุมีความรู้สึกที่ตนเองด้อยคุณค่าในสังคม ผู้สูงอายุมีความกังวลว่าจะเป็นภาระต่อผู้อื่นอยู่เสมอ ปัญญาภาพ คือ ผู้สูงอายุปฏิเสธการเรียนรู้เทคโนโลยีทางการสื่อสารยุคปัจจุบันมากที่สุด บางครั้งการเสนอความคิดต่างๆไปก็ไม่ได้รับการยอมรับเท่าใดนักความรู้ดั้งเดิมที่มีบางครั้งไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสังคมปัจจุบันได้

จากการวิจัยเรื่อง “การบริหารงานด้านสาธารณสุขด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี” ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ดังแสดงใน ภาพที่ 1

ภาพที่ 1 สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี โดยจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จากการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนที่มี

การศึกษา โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาในแต่ละส่วนมีประเด็นที่น่านำมาอภิปราย ดังนี้

1. ประชาชนที่มีเพศ แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรีไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Nakvichit (2008) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองและความสุขของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุของโรงพยาบาลสังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุที่มี เพศ ที่ต่างกันมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองไม่แตกต่างกัน

2. ประชาชนที่มีอายุ แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อผู้บริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรีไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Phra Maha Thongdee Nipako (Surathip) (2011) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานของสถานสงเคราะห์บ้านบางแค กรุงเทพมหานครโดยการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารงานของสถานสงเคราะห์บ้านบางแค กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า อายุที่แตกต่างกัน ทำให้การบริหารงานของสถานสงเคราะห์บ้านบางแค กรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

3. ประชาชนที่มีการศึกษา แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรีไม่แตกต่างกัน ชัดแย้งกับผลการศึกษาของ Thammakhan (2011) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ แตกต่างกัน มีระดับการสร้างเสริมสุขภาพ แตกต่างกัน

4. ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเขาชีจรรย์ จังหวัดชลบุรีไม่แตกต่างกัน ชัดแย้งกับผลการศึกษาของ Duangkaew and Dej-Udom (2007) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้และความพอเพียงของรายได้ แหล่งที่มาของรายได้ส่วนใหญ่ ระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การสร้างวัฒนธรรมการรับประทานอาหารโดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเดิมมาประยุกต์ใช้

1.2 การนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

1.3 การส่งเสริมบทบาทผู้สูงอายุในการจัดเก็บองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาการสร้างวัฒนธรรมทางโภชนาการในท้องถิ่น

2.2 ควรทำการศึกษาการส่งเสริมเทคโนโลยีการสื่อสารสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ผู้สูงอายุ

เอกสารอ้างอิง (References)

- ปราโมทย์ ประสาทกุล. (2556). **มนต์ศน์ใหม่ของนิยามผู้สูงอายุ: มุมมองเชิงจิตวิทยาสังคม และสุขภาพ**. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เบญจมาศ นาควิจิตร. (2551). **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองและความสุขของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุของโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระมหาทองดี นิปโก (สุราทิพย์). (2554). **การบริหารงานของสถานสงเคราะห์บ้านบางแค กรุงเทพมหานครโดยการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- นาริตา ธรรมจันทร์. (2554). **การสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสมเด็จพระเจ้าพระยา.
- ธราธร ดวงแก้ว และหิรัญญา เดชอุดม. (2550). **พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

Translated Thai References

- Duangkaew, T and Dej-Udom, H. (2007). Health Behaviors of the Elderly, Tambon Phong Mamuea, Amphoe Mueang, Nakhon Pathom Province. Master of Science Thesis Community Health Program, Graduate School, Nakhon Pathom Rajabhat University. [In Thai]
- Nakvichit, B. (2008). **Psycho-social Factors Related to self-care behaviors and happiness of the senior citizen club in the hospitals under Medical Services Department, Bangkok Metropolis**. Master of Science Thesis Applied Behavioral Science Research, Graduate School, Srinakharinwirot University. [In Thai]

- Phra Maha Thongdee Nipako (Surathip). (2011). **Administration of Ban Bang Khae Home Bangkok by the application of Brahmihan 4**. Master of Buddhist thesis. Department of Public Administration, Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. [In Thai]
- Prasartkun, P. (2013). **New Concept of Elderly Definition: Social and Health Psychological Perspective**. Nakhon Pathom: Institute for Population and Social Research, Mahidol University. [In Thai]
- Thammakhan, N. (2011). **Health Promotion of People in Om Noi Municipality Krathum, Baen District, Samut Sakhon Province**. Master of Public Administration Thesis Public Policy Program, Graduate School, Ban Somdet Chaopraya Rajabhat University. [In Thai]

